

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 90 petitt vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petitt vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 28 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Krvava noč v Žilavi

Skupina rumunskih legionarjev je v jetnišnici postrelila generale, državnike in politike, ki so bili osumljeni umora vodje Železne garde Codreana — Aretacije bivših ministrov — Uradni komunike zatrjuje, da temelji vlada generala Antonesca na pravici in zakonitosti

BUKAREŠTA, 28. nov. e. V noči od torka na sredo je bilo aretirano veliko število rumunskih politikov, ki so se udeleževali pod prejšnjim režimom. Med aretiranci so bili predsednik vlade Tatarescu in ministri Argetoianu, Genijani, Ralija, generala Ilijašević, bivši predsednik Gigurtu in drugi. Na intervencijo vodje Železne garde Hore Sima so vse te osebe pridržali v notranjem ministrstvu, kjer so še v nekakšnem prostovoljnem zaščitnem zaporu. Aretacija je baje samo zaščitni ukrep, da bi se aretiranci obvarovali pred morebitnimi napadi.

Izvedlo se je, da so legionarji ustrelili tudi nekaj bivših dostojanstvenikov, katerih imena pa še niso znana. Med njimi je, kakor se je izvedelo, tudi bivši gener. tajnik narodne kmečke stranke Magiariu, ki je bil večkrat minister, toda ne v času kraljeve diktature. Znan je bil zaradi svoje levičarsko usmerjene politike.

LONDON, 28. nov. s. (Reuter). Poročila, ki so prišla iz Bukarešte javljajo, da so večeraj legionarji Železne garde aretirali še več rumunskih politič-

nih osebnosti ter zopet mnoge izmed njih ustrelili. Med ustreljenimi politiki je, kakor javljajo tudi bivši minister Bratianu in bivši tajnik rumunske kmečke stranke Telefonske in brzogajne zveze z Bukarešto so bile večeraj prekinjene. Vsa poročila o dogodkih prihajajo samo preko drugih balkanskih prestolnic. Ta poročila napovedujejo, da je pričakovati v Bukarešti v najkrajšem času važnih in radikalnih sprememb.

Uradno poročilo

BUKAREŠTA, 28. nov. AA. (Rador). Predsedstvo vlade je izdalo tole poročilo:

V noči s 26 na 27. november so legionarji, ki so odkopavali grobove v Žilavi, vdrli v zapor in ustrelili več političnih kazencev, misleč, da so oni glavni krivci zločinov proti Codreanu in legionarjem pod bivšim režimom.

Vodnik države general Antonescu, rumunska vlada in legionarsko gibanje obsojajo to dejanje. General Antonescu je že v začetku postavil novo osnovo za novi režim z idejo zakonitosti in pravice, a legionarsko gibanje se je takisto priključilo istemu okviru zakonitega sistema. Izdani bodo strogi ukrepi. Legionarsko gibanje je sklenilo priključiti se v najstrožjem smislu v državni sistem z vsemi svojimi člani in prav tako tudi eksemplarno kaznovati vse tiste, ki tega zakonskega sistema ne spoštujejo.

BUKAREŠTA, 28. nov. s. (Reuter). V zvezi s krvavimi dogodki v Žilavi je imela rumunska vlada večeraj skoro ves dan sejo. Zvečer je bilo izdano uradno poročilo, ki v imenu vlade ostro obsoja dogodke.

Prisege zvestobe generalu Antonescu

Bukarešta, 28. nov. AA. (Rador). Vse legionarsko gibanje je danes ponovilo vodniku države generalu Antonescu prisege zvestobe in mu zagotovilo, da ga bo neomajno in požrtvovalno spremljal na poti usode naroda, ki mu jo je božja previdnost podelila. Od danes dalje bo vsaka zapustitev prave legionarske linije bodisi pri katerikoli formaciji ali pa pri osamitih legionarjih, linije, ki jo je zanesa vodnik države in z njim poveljnič legonarskega gibanja neizprosno kaznovana po posebnih zakonih, ki bodo izdani, da se zagotove svoboda, red in spoštovanje osebnih lastnine.

Nasilno prekinjena preiskava

O priliki odkopavanja žrtev prejšnjega režima so člani Železne garde vdrli v jetnišnico, kjer so „izvršili smrtno obsodbo“ nad zaprtimi političnimi kazenci

BUKAREŠTA, 28. nov. e. Glede na nove dogodke v Žilavi poudarjajo v merodajnih krogih, da je smrt Codreana in njegovih 18 tovarišev leta 1938 in nato sledeče krvavo preganjanje in umori tisočev legionarjev, zapustilo najmučnejši vtis v vrstah legionarjev z željo po maščevanju.

General Antonescu in šef Železne garde Sima Horia sta ustvarila zopet normalno atmosfero in pripravila legionarje do tega, da so mirno čakali na izvršitev preiskave proti osumljenim, ki so zakrivali smrt Codreana in tovarišev. Krivci za smrt Codreana in tovarišev so bili aretirani in zaprti v vojaški jetnišnici v Žilavi. Preiskava je tekla popolnoma normalno in je bilo pričakovati v kratkem senzacionalnega procesa proti osumljenim.

Medtem je vsa javnost s strahom pričakovala dneva, ki je bil določen za izkop in prenos trupel umorjenih članov Železne garde. Skupen grob umorjenih članov se nahaja na nekem travniku v bližini Žilave. Do zadnjega ni nihče natančno vedel, kje so pobiti legionarji pokopani. V teku stroge in energične preiskave so pa vendarle odkrili grob voditelja Codreana in njegovih tovarišev.

Predvečernim so pričeli odkopavati posmrtno ostanke teh žrtev. Člani Železne garde so bili strahovito ogorčeni, ko so videli, da so v skupni grob nametali okoli tri vagonce cementa in da so bila trupla polita z vitriolom. Izkopavanje trupel je bilo zaradi tega zelo težavno in tudi

identificiranje trupel ni bilo mogoče. Spričo teh dejstev so legionarji vdrli v Žilavo in so izvršili smrtno obsodbo nad zaprtimi političnimi kazenci, ki so bili osumljeni kot krivci Codreanove smrti. Ustreljenih je bilo 68 oseb.

Obstojala pa je nevarnost tudi za življenje skoraj vseh bivših ministrov in predsednika vlade prejšnjega režima. Več bivših ministrov je odšlo takoj po dogodku v Žilavi v ministrstvo za zunanje zadeve in zahtevalo osebno zaščito. Ministri so ostali do opoldneva v kabinetu državnega tajnika za notranje zadeve. Mnogi izmed bivših ministrov so prošili za potne liste, ker bi radi takoj zapustili državo. General Antonescu je sklical takoj sejo vlade, ki je trajala pozno v noč.

Pred nemško intervencijo?

V Budimpešti napovedujejo, da bo Nemčija prevzela vso upravo Rumunije, ako se ne posreči generalu Antonescu vzpostaviti red

Bukarešta, 28. nov. s. (Columbia BS). Tu se širijo vesti iz nemških virov, da bo Nemčija zaradi večerajšnjih dogodkov v Bukarešti morda posegla po energičnejših ukrepih v Rumuniji in eventualno prevzela v svoje roke tudi upravo Rumunije.

V krogih, iz katerih prihajajo ta poročila, poudarjajo, da ima Nemčija velik

interes, da Nemčija in Italija dobivata iz Rumunije nemoteno ves material, ki ga rabita za nadaljevanje vojne. Prav zato pa je potrebno, da vladata v Rumuniji red in mir.

Baje namerava zaenkrat Nemčija počakati, če bo uspelo generalu Antonescu s pomočjo »zelenih strajc« vzpostaviti red. Za primer, da se to ne bi posrečilo, pa namerava Nemčija na teh informacijah odločneje intervenirati. Eventualno naj bi celo nemško vojaštvo v Rumuniji poskrbelo za vzdrževanje reda in miru.

Bolgarija in Jugoslavija

Nove obsodbe izpadov vladnega poslanca Dumanova

SOFIJA, 28. nov. e. V sobranju so vsi govorniki izrazili hvalnost Nemčiji in Italiji za pomoč, katero sta ti dve državi nudili Bolgariji pri reševanju vprašanja Dobrudže. Med drugimi je govoril tudi zemljoradniški poslanec Mitar Ilijev, ki je izjavil:

Z Jugoslavijo veže Bolgarijo pogodba o večnem prijateljstvu, katero je odobrila vsa bolgarska narod. To pogodbo je treba še nadalje izgraditi. Bolgarski narod je bil vedno za zunanjo politiko, ki omogočuje dobre odnose s sosedi.

Narodni poslanec Jovov je rekel, da bo Bolgarija, čeprav se ne bo udeležila aktivno sedanje vojne, vendarle na koncu uresničila svoje pravične zahteve. Kajti

Po ruskem posredovanju v Sofiji

Turški tisk o ruskih interesih, da se vojna na Balkanu ne razširi — Poziv turškemu prebivalstvu, naj bo pripravljeno

ANKARA, 28. nov. s. (Reuter). Večerajšnji turški listi komentirajo stališče Rusije do razvoja položaja na evropskem jugovzhodu. Listi izražajo mnenje, da predsednik sveta komisarjev Molotov v Berlinu sploh ni vodil razgovorov o daljnosežnejših mednarodnih političnih vprašanjih, temveč se je pogajal samo glede vprašanj neposrednih nemško ruskih odnosov zlasti pa glede gospodarskih vprašanj. Turški listi poudarjajo tudi, da ima Rusija interes na tem, da se vojna ne razširi v njeno interesno področje na jugovzhodu Evrope. V tem smislu tolažilno turški listi rusko posredovanje v Sofiji.

(Tako sodi turški tisk in takšna je splošna sodba ne samo pri nas. Sicer pa bi se bil »Slovenski dom« lahko poučil o tem že iz listov, ki so mu zelo blizu, saj sedi poročevalec enega izmed teh listov pod streho, kjer izhaja »Slovenski dom«. Op. ur.)

ANKARA, 28. nov. s. (Reuter). Turški radio je sinoči objavil poziv turškemu prebivalstvu, naj v vsakem primeru sodeluje s turško armado pri obrambi neodvisnosti in integritete države. Poziv pravi dalje, da turška armada, ki je popolnoma mobilizirana, varuje turške meje. Vsakdo mora biti pozoren, ker vojna lahko nastopi vsak trenutek.

Carigrad, 28. nov. e. Pristoje oblasti so izjavile, da je obsedno stanje, ki je bilo nedavno izdano, samo varnostni ukrep v nekaterih področjih. Zaradi tega ukrepa se turško javno mnenje ne sme vznemirjati in se bodo podobni ukrepi po potrebi še razširili.

Vsakemu narodu je treba zagotoviti ozemlje, ki mu pr pada

Tako je izjavil grof Csaky, ki je potrdil, da je Madžarska s pristopom k berlinskemu paktu prevzela nase „nekaj rizika“

BUDIMPEŠTA, 28. nov. AA. (Stefani). Zunanji minister grof Csaky je na večerajšnji seji odbora za zunanjo politiko dal poročilo, v katerem je objasnjal razloge zaradi katerih je Madžarska pristopila k trozvezi.

Grof Csaky je poleg drugega rekel, da je bil pakt sklenjen za zavarovanje stvarnih koristi, cilji pakta pa nimajo nič takega, kar bi se križalo z zunanjo politiko Madžarske. Vsi mi želimo hitrega in pravičnega miru. Prav tako želimo imeti zveste prijatelje, da bi mogli ta mir čimprej uresničiti. Da bi bil ta mir pravičen, je treba vsakemu narodu zagotoviti ozemlje,

Velika pozornost v Budimpešti

Budimpešta, 28. nov. e. Dogodki v Žilavi so povzročili v vseh madžarskih političnih krogih ogromno osuplost. V tej zvezi poroča »Pester Lloyd«, da so takoj po dogodku vsi generali rumunske vojske podali ostavko. List predsednika vlade Telekija »Magyar Ország« pa je bil edini v Budimpešti, ki je poudaril, da kaže do-

godek v Žilavi na notranje nemre in na latentno krizo v Rumuniji. Posledice tega dogodka še ni mogoče predvideti.

Budimpešta, 28. nov. s. (Columbia BS). Madžarski listi posvečajo ustrelitvi 68 bivših rumunskih ministrov in politikov v Bukarešti veliko pozornost. Listi pišejo v smislu kakor da vlada v Rumuniji popolna notranja anarhija. Prav tako napovedujejo listi, da bodo baje vsi rumunski generali zaradi tega dogodka dali ostavko na svoje položaje.

še niso zavzeli Grčije. Fašistična Italija, je rekel grof Csaky, je dovolj močna, da more nekaterim državam pustiti nekaj časa, da se morda premislijo, ker Italija ve da s tem ne bo trpela na svojem ugledu. Kdor ne bi hotel ali mogel izkoristiti to dobo prebiranja, ki ga Italija velikodušno proži, bo prevzel nase popolno odgovornost.

Grof Csaky je končal z besedami, da je Madžarska s pristopitvijo k trojni zvezi prevzela nekaj rizika, toda znano je, da brez rizika ni koristi.

Madžarska in Jugoslavija

BUDIMPEŠTA, 28. nov. e. (MTI). Grof Csaky je glede Jugoslavije izjavil: Madžarska je pripravljena še bolj poglobiti obstoječe odnose z Jugoslavijo s pogodbo, da vlada isto mišljenje tudi v Beogradu. Ni v našem interesu, da bi se Jugoslavija politično in gospodarsko oslabilila in je tudi v interesu Jugoslavije, da ima na severu močnega in lojalnega soseda. S skupnimi napori se bo posrečilo vzpostaviti mir na razburkanem Balkanu ali pa vsaj v naših mejah odstraniti nevarne in vznemirjajoče oscilacije.

Vso noč napadi na London

toda in prvi vrsti je bilo bombardirano neko mesto v južnozapadni Angliji

London, 28. nov. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komunicetu:

Sovražna letalska aktivnost nad Anglijo je bila preteklo noč omejena skoraj popolnoma na napade na neko mesto v južnozapadni Angliji, na London in njegova predmestja.

Napad na južno zapadno mesto se je pričel zgodaj zvečer in je trajal do 2.30 zjutraj. Napad na London se je vršil v presledkih ter je trajal skoraj vso noč, ni pa imel večjega obsega. Pri vseh teh napadih so zažigalne in eksplozivne bombe poškodovale nekaj stanovanjskih hiš in skladišč. Povzročena škoda pa ni obsežna in človeških žrtev je bilo malo.

Drugod v Angliji je bilo vrženih manjše število bomb še na okolico Londona, na vzhodno Anglijo in na škotsko. Povzročena škoda je majhna in človeških žrtev je zelo malo.

En sovražni bombnik je bil v teku noči nad Anglijo sestreljen.

Napadi na Kelmoraj

London, 28. nov. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo davi naslednji komunike:

Preteklo noč so angleški bombniki izvedli nov močan in uspešen napad na razne objekte v Kölnu. Prav tako so bile preteklo noč napadene invazijske luke v Le Havru, Boulogneu in Anversu.

London, 28. nov. s. (Reuter). O napadu, ki so ga izvedla angleška bombna letala v noči od torka na sredo na Köln, objavlja letalsko ministrstvo nekaj novih podatkov. Angleška letala so napad izvedla v dveh skupinah, in sicer prvega zgodaj zvečer, drugega pa proti jutru. Napadeni so bili razni objekti ob obeh straneh Rena. Bombardiranih je bilo med drugim 30 velikih skladišč, kjer je bilo povzročenih 12 večjih eksplozij. Več bomb je padlo na važen tovorni kolodvor. V tovarni orožja v Kölnu je bil povzročen požar. Nadalje so bombardirala angleška letala Hohenzollernski most v Kölnu, več železniških kolodvorov v mestu in več elektrarn.

Izseljevanje iz severne Dobrudže

Sofija, 28. nov. AA. Iz Dobruče poročajo, da se je doslej izselilo iz severne Dobrudže 42.000 Bolgarov, in sicer večinoma v južno Dobrudžo. Bolgarska delovna služba je do danes poiskala in pripravila 6800 stanovanj, ki so jih zapustili rumunski kolonisti. Ta stanovanja so na razpolago bolgarskim priseljencem. Nadaljnih 6000 stanovanj bo prav v kratkem pripravljenih.

KINO MATICA — TEL. 22-41
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
DANES PREMIERA odličnega
WARNER BROSS VELEFILMA

Pod zastavo svobode

(VIRGINIA CITY)
Pisano ameriško
okolje... 50 tipov
ljudi...

ERROL FLYNN — nepozaben iz »Robin Hooda! MIRIAM HOP KINS — partnerica Bette Davis iz filma »Zela sem si otroka«.
Film o veliki, nežni ljubezni v nevarni, s krvjo namočeni pokrajini... Borba za zakon in svobodo! — Sloviti ameriški režiser M. KERTEZ! — Istočasno predvajamo film o odkritju spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. v Ljubljani!

Najoriginalnejši
film sezone!

HOTEL ZA ŽENE

Film o ljubavnih doživljajih
lepih manekinov v razkošnih
lokalih hrupnega velemesta,

o krasnih toaletah in tajnah žena, ki jih razkrivajo le med seboj!

KINO UNION — Tel. 22-21

Napetost na Daljnem vzhodu narašča

Japonski protest pri vladi Nizozemske Vzhodne Indije — Incident na siamsko indokitajski meji — Ameriški protest pri japonski in francoski vladi

TOKIO, 28. nov. s. (Col. B. S.) Uradna japonska agencija Domez je ponoči objavila komunikce, v katerem pravi, da je japonska vlada vložila pri vladi Nizozemske Vzhodne Indije oster protest, ker so baje slabo ravnali z japonskimi državljanji v Nizozemski Vzhodni Indiji. Nota navaja med drugim, da so nizozemske oblasti aretirali nekega japonskega konzularnega uradnika. Japonska vlada zahteva v svoji noti, da se nizozemsko-indijska vlada opraviči zaradi teh incidentov ter da povrne vso nastalo škodo.

petosti na Daljnem vzhodu, zlasti v zvezi s sporom med Japonsko in Nizozemsko Vzhodno Indijo.

Aretacija ameriškega podkonzula

WASHINGTON, 28. nov. s. (Ass. Press.) Ameriška vlada je vložila pri japonski in francoski vladi protest, ker so policijske oblasti v Francoski Indokini dne 21. t. m. na japonsko zahtevo aretirale ameriškega podkonzula ter dopisnika agencije United Press, ki sta baje fotografirala japonske vojaške objekte v Hanoju. Oba aretiranca sta bila med tem že izpuščena.

Japonski listi v Tokiju so povelili incidentu velik pomen ter so v zvezi z dogodkom napadali Zedinjene države. List Niči Niči je celo napovedoval, da bo zaradi dogodka japonska vojska oficijelno protestirala pri ameriški vladi, češ da sta oba Američana v Hanoju zagrešila vohunstvo.

Vpoklici v Ameriki

WASHINGTON, 28. nov. AA. (DNEB.) Mornariški minister Knox je izjavil, da bo kmalu vpoklicanih 32.000 rezervnih častnikov in mornarjev. Poleg tega mora biti 32.000 rezervistov ameriške mornarice v pripravnosti.

Japonsko letalsko oporišče v Saigou

HONGKONG, 28. nov. s. (Columb. B. S.) Po angleških informacijah so si Japonci zagotovili pravico, da ustanove v Saigou v Francoski Indokini vojaško letalsko oporišče. Informacije vedo povedati, da je na zahtevo v tem smislu pristala že tudi vlada v Vichyu.

V angleških krogih pripisujejo ustanovitvi novega japonskega letalskega oporišča v Saigou velik pomen. Saigon leži namreč blizu najjužnejšega dela indokitajske obale in je oddaljen samo nekaj nad 1000 km zračne črte od Singapurja. Če se torej japonsko letalstvo ustali v

Saigou, pride Singapur že v akcijski radij težkih japonskih bombnikov.

Rusko ameriška pogajanja

WASHINGTON, 28. nov. s. (Ass. Press.) Sovjetski veleposlanik pri ameriški vladi Konstantin Umanski je včeraj posetil podtajnika za zunanje zadeve Sumnerja Wellesa in je imel z njim razgovor, ki je trajal podrugro uro. S tem so bila obnovljena rusko ameriška pogajanja, ki so bila zadnjih 14 dni, od kar je predsednik sveta komisarijev Molotov posetil Berlin, v zastoju.

Urugvajska oporišča za Zedinjene države

Montevideo, 28. nov. s. (United Press.) Parlament je v večino glasov odobril, da se vlada pogajati z Zedinjenimi državami za odstopitev mornariških in letalskih oporišč Zedinjenim državam na urugvajskem ozemlju.

Ameriška pomoč Kitajski

Washington, 28. nov. AA. (Reuter.) Ravnatelj oddelka za posojila Johns je izjavil na večerajšnji konferenci s poročevalci listov: Vse dotlej, dokler bodo Kitajci v stiski, se bomo trudili, da jim pomagamo in da bomo z njimi v prijateljskih odnosih. Johns je dalje dejal, da bo posojilo, ki ga Kitajski prosil od USA, sklenjeno na temelju nakupov, ki jih bo USA izvršila na Kitajskem, posebno tistih kovin, ki so potrebne za narodno obrambo.

Washington, 28. nov. AA. (DNEB.) Šef oddelka za posojila Johns je včeraj sporočil, da se vrše pogajanja za odobritev novega posojila kitajski vladi v Čungkingu. Zvedelo se je, da bo vlada USA na podlagi doseženega sporazuma pošljala čungkingiški vladi razne surovine, potrebne za oboroževanje.

Zanimivi podatki dijaške ankete Tudi za dijake je potrebna zimska pomožna akcija — Kako jim bomo pomagali?

Ljubljana, 28. novembra Zimska pomožna akcija je namenjena predvsem v pomoč nezaposlenim in brezdomcem, zato se ne moremo sklicevati na njo, češ z njo je pomagano vsem. Pomagati moramo tudi revnemu dijaštvu, zlasti zaradi tega, ker mora biti mladina vedno naša prva skrb, a šolska še posebej, saj bo nekdo prevzela usodo naroda v svoje roke. Če bi se kdo dvomil, da je treba pomagati tudi dijaštvu, mu lahko potožimo s podatki pisarne ankete med srednješolski ljubljanskim šol. Na ta anketo smo opozorili v večerajšnjem članku in navedli nekaj glavnih podatkov. Medtem smo prejeli še nekaj odgovorov, ki pa bistveno ne spreminjajo slike, ki nam jo nudi anketa o socialnih razmerah našega dijaštva. Kakor rečeno, so v anketi sodelovali gosti šolske kuhinje kraljice Marije, ki prevzema vlogo centralne šolske kuhinje v Ljubljani, in letnik učiteljstva. V šolski kuhinji prejemo hrano srednješolski vseh ljubljanskih srednjih šol, a samo najrevnejši dijaki, kajti gost šolske kuhinje postane le dijak, ki je dokazal, da je res revnen. Seveda pa s tem ni rečeno, da šolska kuhinja vodi evidenco nad vsemi revnimi dijaki v Ljubljani, odnosno, da lahko hrano v njej dobe vsi, ki so potrebni podpore, toda to pomena ankete ne zmanjšuje.

Mimo lahko trdimo, da je najmanj polovica pri anketi sodelujočih dijakov potrebnih podpor, kajti dijak iz družine, kjer morajo celo varčevati pri najpotrebnejši hrani, navadno ni dovolj dobro obločen in obut.

DIJAKI Z DEŽELE POTREBUJEJO NAJBOLJ OBLEKO IN CEVLJE

Anketa je pokazala, da so dijaki z dežele po večini zadovoljni s hrano, saj je kosilo v šolski kuhinji dobro a vsaj večerjo in zajtrk imajo za dijaka doma, toda velika večina dijakov se pritožuje, da nimajo dovolj obleke in obuvene. Nekoliko bolj so preskrbljeni le s šolskimi potrebščinami, čeprav ne vsi.

Približno polovica sodelujočih dijakov z dežele nima dovolj najskromnejših sredstev za preživljanje. Nekateri so zapisali, čeprav nimajo dovolj obleke in obuvene, da imajo dovolj sredstev za preživljanje, ker so pri tem mislili samo na hrano. Da je pa revnih v resnici precej več sprevidimo iz naslednjih števil: 33 (torej natlačno polovica) jih nima dovolj obleke, zlasti pogrešajo toplo zimsko obleko, zimskie suknje in plašče. Tudi čevlje imajo zelo slabe. Večina jih ima le po en par. Najmanj 31 bi jih potrebovalo nove čevlje. Razen tega nimajo mnogi tudi dovolj perila, nekateri med njimi niti ne dveh srajc da bi se lahko preoblekli. Najmanj 21 jih ima premočno perilo, a pri tem niti ne upoštevamo, da večina zimskega perila spleh ne pozna, čeprav bi ga zelo potrebovali. Večina jih potuje s vlakom, a mnogi imajo daleč do postaje in pozimi pogosto zmruzejo med potjo in na postajah, pa tudi v vlakih ni vedno dovolj toplo. O križih in težavah dijakov, ki se vozijo v Ljubljano v šole, pa bomo spregovorili posebej pritožniki.

ZASTOPANI DIJAKI VSEH SREDNJIH ŠOL

Pri pisni anketi so sodelujoči dijaki zastopali v glavnem vse ljubljanske srednje šole. Največ je obiskovalcev gimnazij: 64, učiteljstvo jih obiskuje 36, meščanske šole 42, tehniško srednjo šolo 6, trgovsko akademijo 4 itd. Skupno je sodelovalo pri anketi 181 dijakov. Izmed njih se jih vozi v Ljubljano 66, a 115 jih stanuje v Ljubljani. Pri starših ali sorodnikih stanuje v Ljubljani 83 dijakov izmed 115, pri tujih ljudeh pa 32.

NAJMANJ POLOVICA POTREBNIH PODPOR

Večina teh dijakov je potrebnih podpor, čeprav že prejema hrano, bodisi brezplačno ali po znižani ceni v šolski kuhinji. Če bi ne prejeli kosila pod tako ugodnimi pogoji, bi mnogi spleh ne mogli študirati ali bi pa prej ali slej zboleli zaradi stradanja. Dijaki, ki se vozijo z dežele v ljubljanske šole, so izmed sodelujočih skoraj vsi na hrani v šolski kuhinji. To se pravi, da so vsi več ali manj revni. Če bi ne prejeli hrane pri tej ustanovi bi se jih najbrž večina vračala domov pozno popoldne brez kosila. Takšni primeri so znani ter precej pogosti pri dijaki, ki ne morejo plačevati hrane niti po javnih in dijaških kuhinjah. V prejšnjem članku smo navedli, da so tudi dijaki, ki stanujejo v Ljubljani, zelo revni ter potrebni podpor. Večina dijakov, ki se sodelovali pri anketi, tudi prejema hrano v šolski kuhinji ali drugih kuhinjah, kjer je hrana najcenejša. Sicer bi najbrže prejeli kakšno kosilo doma, če stanujejo pri roditeljih, a hrana bi ne bila dovolj obilna, kar sprevidamo že po tem, da mnogi med njimi nimajo redno večerje in zajtrka, odnosno se ne najedo dovolj.

Novinarski koncert

bo na praznik zedinjenja, 1. decembra ob 20. v veliki unijski dvorani. Nastopi bo celotna Ljubljanska filharmonija pod vodstvom dirigenta Sijanca in s sodelovanjem rektorja Trosta. Na sporedu so Čajkovski, Dvořák, Arnič in Škerjanc. Vstopnice pri blagajni kina Union od 11. do 12. in od 15. do 21. ure. — Cene od 40 din navzdol.

Ljubljanska filharmonija

pod vodstvom dirigenta Sijanca in s sodelovanjem rektorja Trosta. Na sporedu so Čajkovski, Dvořák, Arnič in Škerjanc. Vstopnice pri blagajni kina Union od 11. do 12. in od 15. do 21. ure. — Cene od 40 din navzdol.

TARZAN V HAREMU KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Megla nad mestom in okolico

Ljubljana 28. novembra Ljubljano in široko okolico je včeraj zakrivala izredno gosta megla, kakršne bi bili veseli v teh časih samo Londontani. Včeraj ponoči je nastopil občutnejši hlad in je zjutraj stalo živo srebro na ničli. Megla se je vlačila po ulicah od zgodnjega jutra do poznega popoldneva naker se je v nekaj časa dvignila, na večer pa se je zopet vlečla in zlasti nekatere ulice popolnoma zatemnila, da so se videlo ulične svetilke. Šele na prav kratko razdaljo V mestu je bil promet zaradi goste megle močno oviran. Avtomobili so domala vse dan vozili prav previdno in počasi. Vsak hip so bili soferji prisiljeni dati varnostne znake. Najnevarnejše je bilo na križiščih v sredini mesta, kjer je promet najživahnjši. Nasproti vozeča vozila so se začutila šele prav tik pred srečanjem, ker pa so prihajali vmes še razni tovorni avtomobili, tramvajski in drugi vozovi, se je največja previdnost ter čuječnost priporočala sama po sebi. Zaradi megle so bili v mnogih primerih v nevarnosti tudi pešci, zlasti pri prehajanju z ene na drugo stran ulice. Včeraj so bili celo kolezarji prisiljeni voziti na vso moč previdno in s prižiganimi svetilkami. Zvečer se je zlasti po nekaterih mestnih okrajih razširil neblagodejen duh: megla je iz zraka vsrkavala saje, dim in druge snovi, kar vse je počasi legalo na strehe hiš ter na mokr tla. Gorenska okolica mesta je bila že dopoldne v gosti megli. Popoldne je na

Ljubljanskem polju sijalo sonce, toda tudi samo za kakro uro. Kasneje je polje med mestom, št. Vidom ter Posavjem zajela tako gosta megla, kakor je Posavci in Šentvidčani ne pomnijo zlepa. Megla je segla daleč gori do vasi za Šmarno goro in tja proti menškemu polju. Nič bolj seveda ni bilo v smeri proti Medvodam, zlasti pod gozdom. Zvečer, ob zatonu sonca in pozneje se je megla še bolj zgostila, zato so morali biti previdni tudi vozniki po teh prometnih poteh. Ob mraku odhaja iz mesta proti Kranju in naprej ter proti kamniškemu okraju največ velikih avtomobusov, drugih osebnih avtomobilov ter voznikov, ki so vsi prihajali zaradi počasne vožnje na cilj z velikimi zamudami. Po 18. ko se sprotje po cestah proti Gorenski roji kolezarjev, po večini delavcev, zaposlenih v Ljubljani, stanujočih pa po vaseh v širni okolici, so nastale na cestah še večje prometne težave. Megla je bila tako gosta, da sta se komaj ločila tik drug za drugim vozeča kolesarja, cele vrste pa so se le počasi lahko pomikale naprej.

Zanimivo je, da je večerajšnja gosta megla v glavnem pritisljena čez mesto na gorenski stran, dočim je bilo Barje domača ves dan v soncu. Tudi Tržaška cesta, že kmalu nad Vištem, je bila prosta megle in so se vsaj gor do Vrhnike kopale v sončnih žarkih. Danes megla ni več tako gosta, vsej ne v mestu, zunaj pa je najgostejša nad Savo in po Barju nad Ljubljano.

Nov način peke kruha

Ljubljana, 28. novembra Referat za kontrolno cen pri banški upravi je včeraj predpisal na podlagi člena 7 uredb o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojaštva s kruhom naslednje prepise o peki kruha v vseh pekarnah dravske banovine. 1. V vseh pekarnah dravske banovine smejo peči razen ljudskega kruha tudi kruh iz 75% krušne pšenice in 25% koruzne moke. Do 31. decembra smejo peči tudi kruh iz moke, ki vsebuje 75% bele pšenice (pečivne) moke in 25% koruzne moke. 2. Za primer pomanjkanja krušne in koruzne moke smejo pekarske peči do 31. decembra, s izjemo predpisov čl. 7 odstavka 1. uredb o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojaštva s kruhom, tudi iz same bele (pečivne) moke. 3. Kruh iz krušne in koruzne moke sme biti naprodaj v kosih, ki tehtajo kilogram po 5 din. Kruh iz bele pšenice in koruzne moke sme biti naprodaj v kosih, ki tehtajo 80 dkg po 6 din, kruh iz same bele pšenične moke sme biti na prodaj v kosih, ki tehtajo po 96, 48 odtosno 24 dkg po 8, 4 in 2 din.

4. Prekršci te uredbe se kaznujejo po členu 8. uredb za kontrolno cen. Novi predpisi o peki kruha so bili uveljavljeni že včeraj.

Iz Kamnika

— Proslava narodnega praznika bo letos v Kamniku še posebno slovesna in skrbno pripravljena. SIRA je pola domoljubne pesmi, nato pa bodo sledile telovadne in ritmične točke. Vmes bo tudi deklaracija in slavnočni govor pisatelja dr. Vladimira Bartola. Sokoli večja večer za večerom in bodo posnetiki gotovo prijetno presenebili. Akademija bo v soboto ob 20. v dvorani Narodne hitalnice. Vstopnice dobiti pol ure pred pričetkom akademije pri blagajni, lahko pa jih tudi rezervirate pri društvenem blagajniku br. Jurju Nemeu. — V nedeljo 1. decembra se udeležimo v krojih in s praproki službe bošje, ob 10. pa bo slavnostna seja s svečano zaobljubo novega članstva, ki ga je tudi leto lepo številno. — Po svečani solokski seji bo izvršeno odklivanje 18 otročnikov iz kamniškega žandarmerijskega voda, ki jih je odklival Nj. Vel. kralj Peter II. za posebne zasluge kraljevskemu domu. — K vsemu vjudo vabimo!

Italijani pripravljajo proti napad

V zvezi s prihodom maršala Bado glia v Tirano se vršijo 10 km severno od Podgradca glavne italijanske priprave za protiofenzivo — Po poročilih iz Aten nadaljujejo Grki uspešno svoje akcije na albananskem ozemlju

NEW YORK, 28. nov. s. (Ass. Press.) Po zadnjih vesteh je vrhovni poveljnik italijanske vojske maršal Badoglio prispel v Tirano in bo tam imel svoj glavni stan, s katerega bo vodil operacije italijanske vojske na grškem bojišču.

V italijanskih uradnih krogih poročilo o odhodu Badoglia v Albanijo doslej ne potrjujejo.

TURIN, 28. nov. AA. (Reuter.) Posebni dopisnik Reuterja z italijansko albanske meje javlja, da so italijanske čete odpele precej topništva s položajev v bližini jugoslovenske meje in da so po drugih pripravah more tudi zaključiti, da pripravljajo Italijani protinapad na desnem krilu fronte, ki teče od Moskoplja do Podgradca. Glavne priprave se vršijo v Mokri, ki je 10 km severno od Podgradca.

Grško vojno poročilo

ATENE, 28. nov. s. (Atenska tel. ag.) Grški generalni štab je objavil ponoči naslednje 22. vojno poročilo: Naše čete nadaljujejo uspešno svoje akcije na albananskem ozemlju. Naše letalstvo je uspešno bombardiralo koncentracije sovražne vojske, kolone na pohodu in topovske baterije v akciji.

Sovražna aviacija je bila aktivna na bojišču, poleg tega pa je bombardirala nekaj vasi na Epiru, na otokih Krf, Kevalonjo in Kretó, kakor tudi pristanišče Patras. Nekaj civilnih oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Angleška poročila

ATENE, 28. nov. s. (Reuter.) Zadnji grški vojni komunikce ne javlja sicer nobenih podrobnosti z bojišča v Albaniji, iz komunikce pa je vendarle razvidno, da grške čete še nadalje napredujejo. Novinarske agencije pa medtem poročajo, da so Italijani svoj odpor na nekaterih delih fronte, zlasti v južnem sektorju pred Argirokastrom zelo ojačili. V zadnjih dveh dneh so dospela tja znatna ojačenja italijanske vojske. Tako so se pred Argirokastrom razvili hudi boji. Grške čete očitno tudi tu vztrajajo v svojem napredovanju, čeravno napredujejo zaradi močnega italijanskega odpora sedaj nekoliko počasneje.

S srednjega in vzhodnega dela bojišča javljajo poročila, da se Italijani še nadalje umikajo. ATENE, 28. nov. s. (Reuter.) Atenski radio je včeraj javil, da so grške čete na več točkah prebile italijanske fronte postojanke in da grška vojska v Albaniji povsod po načrtu napreduje. Po vesteh grškega radia so sicer dobili Italijani na

vsej fronti od Argirokastra do jugoslovenske meje močna ojačenja, vendar t niso mogla zaustaviti grškega prodiranja. Po grških informacijah se Italijani zaradi neprestanih letalskih napadov na Valono sedaj ne poslužujejo več tega pristanišča temveč usmerjajo ves promet v Albanijo preko pristanišč v Severni Albaniji.

5 km pred Argirokastrom

Atene, 28. nov. s. (Reuter.) Po zadnjih vesteh stoji grške čete na zapadnem delu bojišča sedaj 5 kilometrov pred Argirokastrom. V vzhodnem delu bojišča so zavzeli Grki vas Tirava (?).

Italijani usmerjajo po grških informacijah vse vojaške transporte sedaj preko pristanišča v Sv. Ivanu Medovanskem v severni Albaniji.

Podgradec je bil zavzet po ogorčeni borbi

ATENE, 28. nov. e. Pomočnik ministra za tisk je včeraj izjavil, da vodijo grške čete z isto hitrostjo kakor doslej operacije po določenem načrtu. Pobuda je prešla sedaj v grške roke in vsa gibanja vojske potekajo v redu. Na južnem odseku vojska napreduje zadovoljivo. Mesto Podgradec je bilo zavzeto po ogorčeni borbi. Grška vojska je naleteja na močan odpor, ki pa je bil zlomljen s pomočjo angleškega letalstva. Italijanska ojačenja na južni fronti niso mogla priti pravčasno na odrejena mesta.

Letalski napadi na Krf

ATENE, 28. nov. s. (Aten. tel. ag.) Grško notranje ministrstvo javlja, da so napadi sovražnih letal, ki so bili izvršeni včeraj na mesto Krf, povzročili nekaj materialne škode. Nekaj cerkva in več drugih zgradb je bilo poškodovanih. Na otoku Kefaleni je napad povzročil nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom.

Komunikce angleškega letalskega poveljstva

KAIRO, 28. nov. s. (Reuter.) Sinočni komunikce poveljstva angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja, da so v terek angleški bombniki izvedli uspešen napad na ladje in pristaniška naprave v Valoni v Albaniji. Prav tako so bili napadeni oddelki italijanske vojske pri Tepeleni v Albaniji. Nad Valono je bilo eno italijansko letalo sestreljeno.

Dalje javlja komunikce, da so v terek angleški bombniki ponovno napadli italijanska vojaška taborišča in motorizirane

transporte v Zapadni puščavi ter v Libiji. Zlasti pri Sidi Barranju in Maddaleni. Eno angleško letalo je bilo pri tem izgubljeno.

Skupina angleških bombnikov je izvedla napad na otok Arad pred obalo Eritreje. Pri tem je moralo eno angleško letalo zasilno pristati. Ostala letala so uspešno izvedla napad do konca, nato pa se jim je posredilo rešiti posadko ponorečnega angleškega letala ter jo odvesti s seboj. Eno italijansko letalo je bilo v letalski bitki nad Aradom sestreljeno.

Errol Flynn in Miriam Hopkins

Pod zastavo svobode (Virginia City)

Mnogo smo že videli cobyoskih in drugih farmarskih, vojaških in sploh »divjih in napetih« ameriških filmov, toda s tako popolnostjo in fineso ni bil še izdelan no-

beden. Nič nepotrebnega streljanja, čeprav se zgodba razvija v vročem ameriskem okolju preteklih desetletij. — Mlada, nežna, ljubezen bo vzbudila čuvstva vseh, ki si bodo ogledali ta film, ona je prva in glavna, a vse drugo tvori le okvir, zanimiv, edinstven okvir. 2701

Borzna poročila

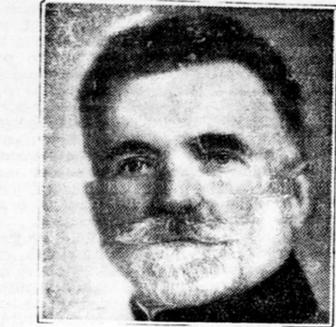
Curih, 28. novembra. Beograd 10, Pariz 9.10, London 16.20, New York 431, Milan 21.75, Madrid 40, Berlin 172.50, Stockholm 102.75, Sofija 4.30, Bukarešta 2.25, Budimpešta 24.

Jubilej dr. Čerina

V razmahu 50 let je mogoče ustvariti bogato glasbeno žetev

Ljubljana, 26. novembra
Te dni me je slučajno zaneslo v malo filharmonično dvorano. Pri vaji je bil radijski orkester za vodilnim pultom — dr. J. Čerin, naš stari, dobri znanec. Dirigiral je svojo najnovejšo skladbo »Tivolica«, fantazijo za orkester v treh stavkih. Zdelo se mi je ljubka, drobna, domača stvarca. polna nežnih čustev, deloma zamajena na znano narodno »Ti si urce zamudila! Fantazija je nastala, kakor je skladatelj pripovedoval, med tihimi stavljenimi nastaji, ki jih je ta raj sredi bele Ljubljane ob vsakem letnem času prepelnil.

Pa me je dr. Cerin presenetil z vprašanjem: »Ali veste, da je naš nocoj poteklo 50 let, odkar sem v Inomostu od otvoritve tamošnjega mestnega doma vodil prvi pevski zbor in pričel na ta način svojo glasbeno kariero?»

In tako vsa se pomenila, beseda je dala besedo in pred menoj se je razgrnilo bogato delovno življenje prepolno zaslug, ki jih smatram, da jih je treba vendarle v našo javnost pribiti. So jubileji, ki jih praznujemo hropno in z zunanjo slavo. So pa takšni, ki zaslužijo mnogo tehtnejše priznanje, ker so globoko zoraali po naši leдини. Tak delavec je bil in je še vedno naš neumorni dr. Josip Čerin. Naj si ga zato malce ogledamo!

Od tistega ranega nastopa v Inomostu dne 20. nov. 1890 pa do današnjega dne je z mnogimi lepimi in dragocenimi izpolnil življenje slovenskega glasbenega delavca.

Po študijah v 90 letih na Dunaju in prišel v Ljubljano l. 1896 in prevzel koncertno vodstvo Glasbene Matice. Pogral se je takoj na najvišje vrhove simfonične glasbe. 8. marca l. 1897 je dirigiral Smetanovo »Z českých luhův in gajev« aprila l. 1897 Schubertovo 7. simfonijo Mozartovo Requiem, 3. aprila 1898 Bachov »Matevžev pasion«. V Rogaski Slatini so se odleteli redno vrstili simfonični koncerti. L. 1897 je izdal za Glasbeno Matico znano pesmarico s 80 moškimi zbori Ta sijajna edicija, ki je vzgojila toliko slovenskih zborov in pripomogla kot nobena druga k razmahu naše pevške kulture pred svetovno vojno, je doživela tri naklade.

Po tej prvi plodni dobi ustvarjanja v domačem kraju ga je zaneslo v tuje kraje. Prišel je na Dunaj, nadaljeval svoje glasbene študije, stopil v stike z vsemi slavni glasbeniki tedanje dobe, seznanil se s Schalkom, Helmetbergerjem, Loewejem in množimi drugimi. Prevzel je organistovski mesto na Augustinerkirche, zatem kapelniško mesto v Michaelerkirche in hkrati dirigentsko mesto na Ljudski operi Veliki uspehi za tujege človeka pa še Slovence zraven v nemškem središču kakršno je bil tedanj Dunaj.

Kmalu si je poskal življenjsko mesto v vojaški godbi. Z Dunaja je prišel najprej v Budimpešto, od tam na v Prago. Povsod močno priljubljen saj je tiste čase v njem plala mladeniška krn ga vabila v tem žanru glasbe od uspeha do uspeha. V Pragi je zaslovel s svojimi monsterkoncerti. Od tam so ga redno vabili v Marjanske Lazne in v Karlove Vary, kamor je zahajala gospoda z vseh vetrov sveta in za katero je bilo treba najbolj smotrne in učinkovite glasbe.

Tudi v tujini je bil dr. Čerin neprestano z dušo in srcem doma v svoj ljubi domovini. Neprestano je zbiral gradivo za veliko in pronicavo študijo o protestantskih pesmi med Slovenci. In ko je l. 1908 izšel Trubarjev zbornik smo Slovenci dobili prvo temeljito znanstveno delo s področja domačega glasbenega življenja. In teh sprednjih znanstvenih naporov ni dr. Čerin nikoli več opustil. Delal je in zbiral kot čebelnica gradivo za drugo obsežno muzikološko delo, ki je sedaj malone že dokončano. Delo bo obravnavalo našo cerkveno pesem v porformacijski dobi. Koliko pisem, preiskav, stikov z najrazsvetlejšimi tujimi knjižnicami znanstveniki je bilo treba ne le v srednji Evropi, nego mnogokrat tudi tja do daljnih dežel Švedske, Francije, Nizozemske, da lahko doženeš izvor in sestavo posameznega cerkvenega napeva.

Po vojni je prihital dr. Čerin v Ljubljano. Ustanovil je s podporo tedanjega poveljnika dravske divizije generala Smiljanca in njegovega pribočnika polkovnika Andrejke vojaško godbo in kaksno! Po vzorih najnaprednejših vojske sveta! Lotiti se je mogel z njo reno b simfoničnih koncertov in le priznajo, velike s njegove zasluge na reproduktivnem simfoničnem polju v mladih letih naše svobodne države! Dne 18. nov. 1920 Dvořakova 1. dur simfonija 17. jan 1921 Adamceva 1. dur silhuete, Beethovnova Pastoralna 15. marca 1921 Bachov Matevžev pasion stega leta v Ljubljani in Celju Brucknerjevo simfonijo št. 4, 12. jan 1922 Mozartova Jupiter simfonija Adamceva Ah mladost ti moja, Dvořakova Opoldnevna 3. aprila 1922 Premrlava Tema z variacijami Rimski-Korsakov, Smetana Vltava 26. marca 1922 Beethoven Beta, Liszt Klavirski koncert v es-duru, solist Trost št. 17. jan 1924 Dvořakova Stabat Mater z Glasbeno Matico, 21. jan 1924 med drugim Saint Saens Violončelski koncert solist Tkalčič 17. marca 1924 Paunovičeva Jugoslavanska simfonija, poklonjena dr. Čerinu 16. marca 1925 Brucknerjeva Sedma 22. nov. 1926 Beethoven s Petro in njegov klavirski koncert v a-molu s Troštom, marca 27. Beethovnova Deveta v Ljubljani in Mariboru. Izvajal je na svojih koncertih z enako ljubevznijo domače tedaj razpoložljive skladbe.

Kaj je storil dr. Čerin za naše godbe! Koliko jih je pogral po njegovih pobudi, kolikšnim je bil ob strani z naveti s skladbami, koračnicami, s harmonizacijami in s preureditvami za tovrstne godbe! Koliko promenalnih koncertov je videla samo ljubljanska Zvezda!

Pa njegovo skladateljsko delo na področju poljudne cerkvene pesmi »Euharistična pesma« zložena l. 1935 je menda sedaj najbolj popularna slovenska nabžna pesem v naših krajih.

Sedaj, ko uživa na stara leta več kot do sluzen in zaslužen pokoj, ga morče pogosto srečati v tivolskih nasadih pa p živahnih mestnih ulicah kjer hod vedrega radostnega obraza in iskrecih se očii okoli ljudi, jih opazuje in se z njimi veseli zdravja in življenja. Fantazijo iz Tivolija je nazval svojo najnovejšo skladbo a vse njegovo življenje je napolnil vendarle najlepša fantazija ki jo je spletel z misticizmom in dujanjem na glasbenem polju Slovencev. Tudi to njegovo delo ima svojo težo, n že sedaj svoje lepo mesto v slovenski glasbeni zgodovini! J. K.

Proslava državnega praznika v operi

Na predvečer narodnega praznika 30. t. m. bo pela ga Ivanka Bibičeva naslovno vlogo v domači operi »Gorenjski slavček«.

ki jo je skomponiral A. Foerster, na besedilo Luize Pesjakove. To naše pristo domče delo je zaradi prirodnosti, lahkote, vedrine, šegavosti in obilice folklornega melosa postalo najbolj priljubljena domača komična opera. Našo letošnjo vzporedno sta pripravila režiser Drago Zupan in dirigent A. Neffat. Ga Ribičeva šteje vlogi Minke med one svoje pevske stvaritve s katerimi si je pridobila nedeljene simpatije publike in priznanje kritike. Predstava bo izven abonmajna.

MOŽ IN ŽENA
— Mislim, da si že pozabil, kar nama je rekel župnik pred oltarjem.
— Nisem. Rekel je, da ljutezen v vse veruje, v vse upa in vse odpušča. Ni pa rekel, da tudi že vse, kar se skuha.

Kako žive naši rojaki v Ameriki Skrb za vzgojo slovenske dece v slovenskem jeziku — Novi grobovi

Iz ameriških listov posnemamo, da naši rojaki niso pozabili na svojo domovino in da se živahno udejstvujejo v svojih narodnih društvih.

Posebej je treba opozoriti na delovanje slovenske šole v Kirkland Lake v Kanadi. Tam so imeli letos dva meseca šolo za slovensko mladino, da se je učila slovenskega jezika. Učiteljica gdc. N. Papezeva je prišla iz oddaljenega kraja, da je okrepila mlade duše v narodnem duhu. Ob koncu kratkega šolskega leta so slovenski otroci privedli koncert s slovenskimi pesmimi in igrali so nekaj igrice. Pri tej priliki so pokazali, da trud učiteljice ni bil zaman. Poročevalec o tej priložnosti, pokrovitelj časne slovenske šole v Kirkland Lake, se ob tej priliki tudi obrača na slovenske starše, naj bi pošiljali otroke v slovenske šole ter graja nekatere malomarne, ki se izgovarjajo, da slovensčina nima nobenega pomena, češ z njo ne prideš dalje kakor od Jesenic do Metlike. Dopisnik pravi, da jim bo znanje slovenskega jezika zelo koristilo, kajti, kdor zna slovensčino, bo z lahkoto obvladal sorodne slovanske jezike.

Tudi naši narodni delavci v Clevelandu opozarjajo na velik pomen solanja slovenskih otrok v slovenskih šolah. Tako piše tajnik prosvetnega kluba slovenskega Narodnega doma v Clevelandu, kako silno potrebno je, da starši pošljejo svoje otroke v slovensko šolo, ki jo vzdržuje Narodni dom. Slovenci v Clevelandu imajo devet narodnih domov in nešteto klubov in društev, predvsem prosvetnih, žal pa je zadnja leta zavladala tu in tam malodušnost in naši rojaki se več ne oklepajo s tako vneto svojih ustanov kakor prejšnje čase. Prav sedaj bi pa bilo potrebno, da bi znali ceniti pomen svojih društev in slovenske šole, zlasti še ker je slovenskih otrok sedaj mnogo več kakor prejšnja desetletja. V slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. obstoja slovenska šola že 16 let v nji se šola otroci v starosti do 16 let, povsem zastoplj. V to šolo sprejemajo učence iz vsega Clevelanda.

★
V Clevelandu je umrla ga. Marija Bradač rojena Mesnik, v starosti 63 let. Doma je bila iz Laz na Dolenjskem. V Ameriki je živela 40 let. Bradačeva družina je znana kot ena prvih v Clevelandu. — V starosti 70 let je umrl tu eden izmed slovenskih pionirjev v Clevelandu Janez Wolf, znan pod imenom »Kočevarjev oče«. Doma je bil iz vasi Pod veliko steno pri Kočevju. V Ameriki je živel nad 41 let. V Lakeside je umrl v starosti 45 let Alojz Kralj, doma iz Št. Vida pri Stični. V Ameriko se je preselil pred 26 leti. V domovini zapušča sestro Franciško. — V starosti 59 let je umrl Fran Dragančič, doma iz okolice Zammerka, odkoder se je preselil v Ameriko pred 40 leti. V domovini zapušča brata in sestro. — Umrl je šele 27 let star Anton Flak, ki je živel v Garrettsville v državi Ohio pri svojem očetu na farmi.

V Chicagu je umrl zaradi ran, ki jih je dobil pri avtomobilski nesreči, Andrej Medvedič v starosti 56 let, doma iz Bizeljskega.

Radioprogram

Petek, 29. novembra.
7: Jutrnji pozdrav — 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Šolska ura; 1. december — Razgovor dveh učencev Bežigradske poskusne šole. — 12: Naša pesem (ploščice). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. 14.10: Tedenski pregled Tujskoprometne zveze: Smuk v Bohinju. — 18: Zenska ura: Mati pripravila igrice (Emi Oražem). — 18.20: Obisk pri Joh. Straussu (ploščice). — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25: Nac. ura. — 19.40: Udovčeva — Laušetova — plošče. — 20: Klavirski koncert Jadviga Strukelj-Potenkove. — 20.45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za odhiti (ploščice).

Izjava strokovnih klubov na tehniki

V zvezi s članki, ki so se pojavili v dnevnem časopisu o »resoluciji«, sprejeti na sestanku Medstrokovnega odbora vseh strokovnih društev na univerzi, objavlja Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete sledeče:

Seja Medstrokovnega odbora, ki ga je sklicala Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete in kjer naj bi bila podpisana ta »resolucija«, se sploh ni vršila, ker ni bil navzoč predsednik Zveze tehnikov, ki bi kot sklicatelj postavil dnevni red in podal poročilo. — O sestanku tovarišev ki so objavili »resolucijo«, ni nobenega zapiska. Sprejem »resolucije« ni bil overjen s podpismi pooblaščenih delegatov in žigi strokovnih klubov. Noben delegat se ni izkazal s pooblastilom svojega strokovnega kluba, kakor se je to doslej vedno vršilo.

Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete torej ugotavlja, da ni bilo nobenega sestanka Medstrokovnega odbora, kjer bi bila sprejeta že omenjena »resolucija« slovenskih akademikov.

Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete.

KOČLJIVO VPRAŠANJE

— Kaj mislite gospod župnik, ali je krščansko kovati dobiček iz pomote bližnjega.

— Gotovo ni.

— Potemtakem ni pa vrnite, kar sem vam plačal za poroko.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Preklici, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. Davek posebej
Najmanjši znesek s.— din

POHISTVO
po naročilo najceneje, vsakovrstni stoli, politiram oprave, vsa popravila najceneje pri: ZORMAN Breg 14. 2564

TUDI SV. MIKLAVŽ
bo izbral najbolje in najceneje v trgovini
»EDO« CEVLJI
Prešernova 48.

KLET SEJE
ENO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« ki so od leta 1911

PRODAM
KUPUJEM IN PRODAJAM
rabljene cvetje in moške obleke, rabljeno perilo in stare cunje. Imam v zalogi otroške škornje in gaitše. KLAUZER, Vošnjakova ul. 4. 2698

TAPETNIŠTVO
Habjan, Igrška ul. 10. vam napravi ali popravi staro opanje. 2434

MIZARJI, POZOR!
Ugodno se proda 20 kub. m rezanega orehovega lesa raznih dimenzij. — Poizve se pri »Auto Solman in Co.«, Mariborska 5, Celje. Tel. 241. 2701

GOSTILNA
v centru Zagreba, 30 let obstoječa, z bogatim inventarjem in večletnim dogovorom, zasiguran dobiček (redka prilika), stanovanje 2 sob v hiši, majhna tajemmina, se zaradi družinskih razmer nujno proda. Potrebno je 80 do 90.000 din. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, pod šte. 57540. 2700

PARKETNE ODPADKE
suha drva in premog ima po ceni na zalogi VERTACNIK F. — Jenkova 7. 2705

KUPIM
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek s.— din

VSAKOVRSNO ZLATO
originate in srebro kupuje po najvišjih cenah A. BOZIC — Ljubljana, Franciškanska 3. 49 L.

SREBRNO DRAGI KAMNE
in vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

Jos. EBERLE
LJUBLJANA — Tyrseva 2 (parča hotela »Slone«)

OPERNA KLET

TELEFON 42-79
toči priznano pristna dalmatinska vina po zmernih cenah. Naša kuhinja nudi okusno pripravljena jedila v veliki izbiri. Dalmatinski pršut, paški sir in razni mrzli prigrizki. Vsako sredo, četrtek in petek sveže pošiljke plemenitih morskih rib
katere pripravljamo na razne načine z najboljšim namiznim oljem! — Za cenjeni obilni obisk se priporoča
M. Lozić

ZAHVALA
Vsem, ki ste naši dragi materi
Apoloniji Selan
lajšali trpljenje v njenih zadnjih dneh in jo spremenili k večnemu počitku, z nami pa sočustvovali v najtežjih trenutkih, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.
Zalujoči SELANOVI

Edmund O' Hara:
Tajna profesoria Morbidusa
Roman
Z naglo krettnjo je odstrani svoje lase z lica in z ušes
Townsend je moral napeti vse sile, da je zadržal krik groze. Videl je profesorjeva ušesa. Uhliji so bili tudi skaženi, obrezani navzgor v konico. Stari profesor je imel oba uhlija kakor fox ali dog. In tedaj je Townsend spoznal, zakaj sta imeli Morbidusovi dogi neobrezana ušesa, njegov foxterier pa dolg rep.
Profesor si je zopet z lasmi zakril ušesa in nalil kave.
— Da, da, poskušalo se je tudi s silo, da bi mi otehi mojo tajno, — je dejal tiho. — Toda tudi to je bilo zaman. Pol ure sem prenašal mučenje, potlej sem se pa uklonil. Moje telo ne prenaša naprov. To so ti lopovi končno tudi uvideli in pozneje se kaj takega ni nikoli več ponovilo. Najbrž so se bali, da bi mogel pri tem izgubiti svoje za nje tako dragoceno življenje.
— Vse kaže, da gre za zelo važno tajno, — je pripomnil Townsend zamišljeno. — Drugače si ne morem pojasniti, čemu polagajo toliko truda v to, da odkrijejo to tajno.
— Saj tudi je zelo važna, — je odgovoril Morbidus ledeno, kakor da bi hotel s tem naglasiti, kako neprijetno mu je govoriti o tem. Njegov pogled se je ustavil na stenski uri. — Ali veste, koliko je ura?
Townsenda je seveda zanimalo vse bolj, nego čas, vendar je pa raztegnil obraz kakor da se je močno prestrašil.
— Kako? Tri je že ura! Bože moj, kako hitro je minil čas!
— Jaz moram zdaj k počitku, — je dejal Morbidus in vstal. — Če želite, lahko prenočite pri meni. Tam-le je divan, izvolite se zadovoljiti z njim.
Townsend je takoj sprejel prijazno vabilo. Profesor mu je prinesel blazinice in oedejo, potlej se je pa poslovil. Prepuстил je Townsendu, da si sam postelje posteljo. Toda šele čez dve uri, ko se je žedano, se je mogel deektiv posvetiti temu. Dobro je bil izrabil čas od treh do petih zjutraj. V vsej hiši ni bilo nobenega kotička, nobenega prostorčka, ki bi ga ne bil preiskal, razen profesorjeve spalnice in sobice, kjer je bil zaprt foxterier
Naj so vdomilci še tako vneto in neumorno iskali važen dokument, vendar se je bil izmuznil njihovim pozornosti. Ali jih je zares zanimala samo tajna, skrivna v profesorjevi glavi?
Dokument, ki ga je bil našel Townsend, je bil spravljen zdaj v njegovi listnici.

XXIV.
Solnce se je za hip dvignilo že visoko, ko je Townsend odprl oči. Prvi hip ni mogel spoznati, kje je. Ah, da, ostal je bil pri profesorju čez noč. Marion je stala pred njim in mu očitajoče gledala v oči. Kako je prišla Marion sem? Ah da, profesorju je vodila gospodinjstvo.
— Koliko je ura? — je vprašal zbegano.
— Enajst je že, — je odgovorila Marion mirno, potlej je pa pripomnila maio nagajivo: V tovarni je zdaj baš opoldanski odmor. Mislim, da ti sploh ni treba hoditi tja, grof. Saj te bodo itak odsloveli. To pa gre tudi pismenim potom.
Townsend sam pa ni bil trdno prepričan o tem. Vsekako je bilo zelo problematično, kaj bo Russell storil, ko izve, kje je on Townsend prebil noč.
— Kakšen pa si? — je nadaljevala Marion. — Le kako more biti človek tako strašen.
— Potrpi še malo, dekle s tvojo strupenostjo. Saj nisva še poročena, — jo je opozoril detektiv smeje.
— Glej, da se oblečeš, — je dejala srdito. — Tam preko te že čaka kava in profesor z njo vred.
Med zajtrkom sta vladala mir in dobra volja. Ceio profesor Morbidus je bil danes dobre volje in tako je sodeloval v živahnem pomenku med Townsendom in Marion Ob slovesu se je zdel Townsend sam sibi precejšnja ničila Morbidus bi najbrž ne bil niti napol tako prijazen z njim, če bi bil le mogel slutiti, kakšen dokument ima Townsend spravljen v listnici.
Marion ga je spremila do tovarne.
— Pravim ti, da nima nobenega smisla hoditi v

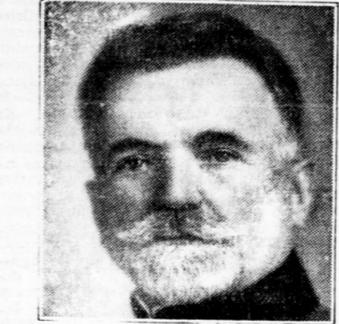
tovarno, — je ponovila, ko sta zavila proti tovarniškemu poslopju.
Townsend se je smehljal.
— Bomo videli... Zdaj zdaj bo dvanaajsta ura. Torej precej pozno. Zares že skrajni čas, da se javim na delo. Na svidenje, mala. — Brž ji je segel v roko in odhitel v tovarno.
Komaj je pa napravil deset korakov, se je še enkrat obrnil. Marion je stala sredi ceste in mu mahala z roko v slovo.
Kar je zaslišal ropot, pomešan z glasnimi kriki strahu. Naglo se je obrnil.
Za hip mu je zastalo srce. Po cesti je dirjal dvovreprežen voz. Konja sta dirjala v divjem galopu in vajeti so se vleklo po tleh. V odprtem vozu je sedela neka ženska, sklepala je roke in kričala od groze.
Toda to Townsenda ni prestrašilo. Marion se je bila ustrašila, skočila je na desno, potem pa na levo — spodrsnilo ji je, da je padla. Se dvajset metrov od nje sta splešala konja.
Kar je Townsendova otrplost popustila. Nekaj tigrovskih skokov je zadostovalo, da je bil na cesti. Konja sta pridirkala mimo njega... Toda ne, pravocasnjo, komaj je pravocasnjo je Townsend zgrabil vajeti. Začutil je močan udarec in vrglo ga je ob tla. Metalo ga je sem in tja in njegovo telo se je vleklo po tleh, toda vob se je ustavljal. Tedaj se je Townsend posrečilo, da je zopet skočil pokonci in malone brez zavesti od bolečin je vlekel za vajeti. Vsa penasta in težko sopeča konja sta se končno ustavila.

Jubilej dr. Čerina

V razmahu 50 let je mogoče ustvariti bogato glasbeno žetev

Ljubljana, 26. novembra
Te dni me je slučajno zaneslo v malo filharmonično dvorano. Pri vaji je bil radijski orkester. Za vodilnim pulnom — dr. J. Čerin, naš stari, dobri znanec. Dirigiral je svojo najnovejšo skladbo »Tivolie«, fantazijo za orkester v treh stavkih. Zdelo se mi je ljubka, drobna, domača stvarca, polna nežnih čustev, deloma zgrajena na znano narodno »Ti si urce zamudila« Fantazija je nastala, kakor je skladatelj pripovedoval, med tihotajjem s tivolskimi nasadi, ki jih je tam rasi sredel Ljubljane ob vsakem letnem času prepola.

Pa me je dr. Čerin presenetil z vprašanjem: »Ali veste, da je vaš nocog poteklo 50 let, odkar sem v Inostomstvu od otvoritvi tamšnjega mestnega doma vodil prvi pevski zbor in pričel na ta način svojo glasbeno kariero?«

In tako svda se pomenila, beseda je dala besedo in prv meci se je razgrnilo bogato delovno življenje prepolno zaslug, ki jih smatram, da jih je treba vendarle v naših javnosti pribiti. So jubileji, ki jih praznujemo hrupno in z zunanjo slavo. So pa takšni, ki zaslužijo mnogo tehtnejše priznanje, ker so globoko zaznali po naši letini. Tak delavec je bil in je še vedno naš neumorni dr. Josip Čerin. Naj si ga zato malce ogledamo!
Od tistega ranega nastopa v Inostomstvu dne 20. nov. 1890 pa do današnjega dne je z mnogim lepim in dragocenim izpolnil življenje slovenskega glasbenega delavca.
Po študijah v 90 letih na Dunaju je prišel v Ljubljano l. 1896 in prevzel koncertno vodstvo Glasbene Maticice. Pognal se je takoj na najvišje vrhove simfonične glasbe. 8. marca l. 1897 je dirigiral Smetanovo »Iz českých logov in gajev« aprila l. 1897 Schubertovo 7. simfonijo Mozartov Requiem, 3. aprila 1898 Bachov »Matevžev pasion«, v Rogaski Slatini so se odleteli redno vrstili simfonični koncerti. L 1897 je izdal za Glasbeno Matico znano pesmarico z 80 moškimi zbori. Ta sijajna edicija, ki je vzgojila toliko slovenskih zborov in pripomogla kot nobena druga k razmahu naše pevške kulture pred svetovno vojno, je doživela tri naklade.
Po tej prvi plodni dobi ustvarjanja v domačem kraju ga je zaneslo v tuje kraje. Prišel je na Dunaj, nadaljeval svoje glasbene študije, stopil v stike z vsimi slavni glasbeniki tedanje dobe, seznanil se s Schalkom, Helmetsbergerjem, Loewjem in mno-

gimi drugimi. Prevzel je organistovski mesto na Augustinerkirche, zatem kapelnisko mesto v Michaelerkirche in hkrati dirigentsko mesto na Ljudski operi. Veliki uspehi za tujega človeka pa še Slovence zraven v nemškem središču kakršno je bil tedanj Dunaj.
Kmalu si je poiskal življenjsko mesto v vojaški godbi. Z Dunaja je prišel najprej v Budimpešto, od tam pa v Prago. Povsod močno priljubljen saj je tiste čase v njem plala mladeniška krivnja in ga vodila v tem žanru glasbe od uspeha do uspeha. V Pragi je zasluvel s svojimi monstercerti. Od tam so ga redno vabili v Marijanske Lazne in v Karlove Vary, kamor je zahajala gospoda z vseh vetrov sveta in za katero je bilo treba najbolj smotrno in učinkovite glasbe.

Tudi v tujini je bil dr. Čerin neprestano z dušo in srcem doma in svoj ljubi domovini Neprestano je zbral gradivo za veliko in pronicavo študijo o protestantski pesmi med Slovenci. In ko je l. 1908 izšel Trubarjev zbornik, smo Slovenci dobili prvo temeljito znanstveno delo s področja domačega glasbenega življenja. In teh sporednih znanstvenih naporov ni dr. Čerin nikoli več opustil. Delal je in zbiral kot čebelnica gradivo za drugo obsežno muzikološko delo, ki je sedaj malone že dokončano. Delo bo obravnavalo našo cerkveno pesem v reformacijski dobi. Koliko pisem, preiskav, stikov z najraznovrstnejšimi tujimi knjižnicami, znanstveniki je bilo treba ne le v srednji Evropi, nego mnogokrat tudi tja do daljnih dežel Švedske, Francije, Nizozemske, da lahko doženeš izvor in sestavo posameznega cerkvenega napeva.

Po vojni je prihitel dr. Čerin v Ljubljano. Ustanovil je s podporo tedanjega poveljnika dravske divizije generala Smiljanca in njegovega prabroja polkovnika Andrejke vojaško godbo in kaksno! Po vzorih najnaprednejših vojska sveta! Lotiti se je mogel z nje recitativno-simfoničnimi koncerti in le priznati, velike se njegove zasluge na reproduktivnem simfoničnem polju v mladih letih naše svobodne države! Dne 18. nov. 1920 Dvořakov št. 14. simfonija 17. jan. 1921 Adamičeva Tatarske silhuete, Beethovenova Pastoralna 15. marca 1921 Bachov Matevžev pasion. Steg leta v Ljubljani in Celju Brucknerjevo simfonijo št. 4. 12. jan. 1922 Mozartova Jupiter simfonija Adamičeva Ah mladost ti moja, Dvořakova Opolnedevica 3. aprila 1922 Premrlova Tema z varietetimi Rimski-Korsakov, Smetana Vltava 26. marca 1922 Beethoven Peta, Liszt Klavirski koncert v es-duru, solist Trost št. 17. jan. 1924 Dvořakov Stabat Mater z Glasbeno Matico, 21. jan. 1924 med drugim Saint Saens Violončelski koncert solist Tikalčič 17. marca 1924 Paunovičeva Jugoslovanska simfonija, poklonjena dr. Čerinu 16. marca 1925 Brucknerjeva Sedma 22. nov. 1926 Beethoven s Peto in njegov klavirski koncert v a-molu s Troščom, mar. 27. Beethovenova Deveta v Ljubljani in Mariboru Izvajal je na svojih koncertih z enako ljubeznijo domače tedaj razpoložljive skladbe.

Kaj je storil dr. Čerin za naše godbe! Koliko jih je pognalo po njegovu pebudi, kolikšnim je bil ob strani z nasveti s skladbami, korajničami, s harmonizacijami in s

preureditvam; za tovrstne godbe! Koliko promadnih koncertov je viedla samo ljubljanska Zvezda!
Pa njegovo skladateljske delo na področju poljudne cerkvene pesmi »E. Haristična pesem« zložena l. 1935 je menda sedaj najbolj popularna slovenska nabožna pesem v naših krajih.
Sedaj, ko uživa na stara leta več kot do sluzen in zaslužen pokoj, ga nreci pogosto srečati v tivolskih nasadih pa p. živahnih mestnih ulicah, kjer hod. vedrega radostnega obraza in iskrecih se oč. ok. di ljudi. jih opazuje in se z njim; veselja zdravja in življenja. Fantazijo iz Tivolija je nazval svojo najnovejšo skladbo a vse njegovo življenje je naposled vendarle najlepša fantazija ki jo je spletel z misijc in dejanjem na glasbenem polju Slovencev. Tudi to njegovo delo ima svojo težo, in že sedaj svoje lepo mesto v slovenski glasbeni zgodovini!

Proslava državnega praznika v operi

Na predvečer narodnega praznika 30. t. m. bo pela ga. Ivanka Ribičeva naslovno vlogo v domači operi »Gorenjski slavček«.

ki jo je skomponiral A. Foerster, na besedilo Luize Pesjakove. To naše pristno domaće delo je zaradi prirodnosti, lahkote, vedrine, segavosti in obilice folklornega melosa postalo najbolj priljubljena domača komična opera. Našo letošnjo vprizoritveta pripravila režiser Drago Zupan in dirigent A. Neffat. Ga. Ribičeva šteje vlogi Minke med one svoje pevske stvaritve s katerimi si je pridobila nedeljne simpatije publike in priznanje kritike. Predstava bo izven abonmaja.

MOZ IN ZENA
— Mislim, da si že pozabil, kar nama je rekel župnik pred oltarjem.
— Nisem. Rekel je, da ljubezen v vse veruje, v vse upa in vse odpušča. Ni pa rekel, da tudi je vse, kar se skuha

Kako žive naši rojaki v Ameriki

Skrb za vzgojo slovenske dece v slovenskem jeziku — Novi grobovi

Iz ameriških listov posnemamo, da naši rojaki niso pozabili na svojo domovino in da se živavno udejstvujejo v svojih narodnih društvih.
Posebej je treba opozoriti na delovanje slovenske šole v Kirkland Lake v Kanadi. Tam so imeli letos dva meseca solo za slovensko mladino, da se je učila slovensčine. Učiteljica gđ. N. Papeževa je prišla iz oddaljenega kraja, da je okrepila mišice duše v narodnem duhu. Ob koncu kratkega solskega leta so slovenski otroci priredili koncert s slovenskimi pesmi in igrali so nekaj igrice. Pri tej priliki so pokazali, da trud učiteljice ni bil zaman. Poročevalc o tej prireditvi, pokrovitelj časne slovenske šole v Kirkland Lake, se ob tej priliki tudi obrača na slovenske starše, naj bi pošiljali otroke v slovenske šole ter graja nekatere malomarneže, ki se izgovarjajo, da slovensčina nima nobenega pomena, češ z njo ne prideš dalje kakor od Jesenic do Metlike. Dopisnik pravi, da jim bo znanje slovenskega jezika zelo koristilo, kajti, kdor zna slovensčino, bo z lahkoto obvladal sorodne slovenske jezike.

Tudi naši narodni delavci v Clevelandu opozarjajo na velik pomen šolanja slovenskih otrok v slovenskih šolah. Tako piše tajnik prosvetnega kluba slovenskega Narodnega doma v Clevelandu, kako silno potrebno je, da starši pošljejo svoje otroke v slovensko šolo, ki jo vzdržuje Narodni dom. Slovenci v Clevelandu imajo devet narodnih domov in šeststo klubov in društev, predvsem prosvetnih, žal pa je zadržala leta zavladala tu in tam malodušnost in naši rojaki se več ne oklepajo s tako vnemo svojih ustanov kakor prej. Prav sedaj bi pa bilo potrebno, da bi znali ceniti pomen svojih društev in slovenske šole, zlasti še ker je slovenskih otrok sedaj mnogo več kakor prej. Desetletja. V slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. obstoja slovenska šola že 16 let. V nji se šolajo otroci v starosti do 16 let, povsem zastonj. V to šolo sprejemajo učence iz vsega Clevelanda.
★
V Clevelandu je umrla ga. Marija Bradáč rojena Mesnik, v starosti 63 let. Doma je živila 40 let. Bradáčeva družina je znana kot ena prvih v Clevelandu. — V starosti 70 let je umrla tudi eden izmed slovenskih pionirjev v Clevelandu Janez Wolf, znan pod imenom »Koševarjev oče«. Doma je bil iz vasi Pod veliko steno pri Kočevju. V Ameriki je živel nad 41 let. V Lakeside je umrl v starosti 45 let Alojz Kralj, doma iz št. Vidu pri Stični. V Ameriki se je preselil pred 26 leti. V domovini zapušča sestro Franciško. — V starosti 59 let je umrl Fran Draganič, doma iz okolice Zuzemberka, odkoder se je preselil v Ameriko pred 40 leti. V domovini zapušča brata in sestro. — Umrl je šele 27 let star Anton Flak, ki je živel v Garrettsville v državi Ohio pri svojem očetu na farmi.
V Chicagu je umrl zaradi ran, ki jih je dobil pri avtomobilski nesreči, Andrej Medvedič v starosti 56 let, doma iz Bizeljskega.

— V Pueblu je umrl Janez Knafelc, šele 29 let star. Rodil se je v Ameriki. — V Buenos Airesu je umrl Ivan Mermolja, doma iz Vojsčice na Krasu. — V Evelethu je umrl Jakob Podbevšek. — V istem kraju je umrl tudi Franc Vrabec, doma iz Pleskovece na Krasu. Bil je šele 34 let star. — V Elyju (Minn.) je umrla Franciška Koščak. Zapustila je moža in pet otrok.

Radioprogram

Petek, 29. novembra.
7: Jutrnji pozdrav — 7:05: Napovedi, poročila. 7:15: Pisan venček veselih zvočkov (plošče). — 11: Solška ura: 1. december — Razgovor dveh učencev Bežigrajske poskusne šole. — 12: Naša pesem (plošče). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. 14:10: Tedenski pregled Tujskoprometne zveze: Smuk v Bohinju. — 18: Zenska ura: Mati pripravila igrače (Emi Oražem). — 18:20: Obisk pri Joh. Strausu (plošče). — 18:40: Francočina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19:25: Nac. ura. — 19:40: Udovičeva — Laušetova — plošče. — 20: Klavirski koncert: Jadviča Štrukelj-Poženeševa. — 20:45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Za odhiti (plošče).

Izjava strokovnih klubov na tehniku

V zvezi s članki, ki so se pojavili v dnevnem časopisu o »resoluciji«, sprejeti na sestanku Medstrokovnega odbora vseh strokovnih društev na univerzi, objavljajo Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete sedeče:
Seja Medstrokovnega odbora, ki ga je sklicala Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete in kjer na bi bila podpisana ta »resolucija«, se sploh ni vršila, ker ni bil navzoč predsednik Zveze tehnikov, ki bi kot sklicatelj postavil dnevni red in podal poročilo. — O sestanku tovaršev ki so objavili »resolucijo«, ni nobenega zapisa. Sprejem »resolucije« ni bil overjen s podpisami opolnoobmočnih delegatov in žigi strokovnih klubov. Noben delegat se ni izkazal s pooblastilom svojega strokovnega kluba, kakor se je to doslej vedno vršilo.
Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete torej ugotavlja, da ni bilo nobenega sestanka Medstrokovnega odbora, kjer bi bila sprejeta omenjena »resolucija« slovenskih akademikov.

Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete.
KOČLJIVO VPRAŠANJE
— Kaj mislite gospod župnik, ali je krščansko kovati dobiček iz pomote bližnjega.
— Gotovo ni.
— Potemtakem ni pa vrnite, kar sem vam plačal za poroko.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekleti. Izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znakmo — Popustov za male oglaše ne priznamo

RAZNO
Beseda 50 par. Davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

TUDI SV. MIKLAJZ
bo izbral najbolje in najceneje v trgovini
»EDO« CEVLJI
Prešernova 48.

Poslužite se
malih oglasov
v
Slov Narodu»
ki so
naleteni 1411

TRAPETNISTVO
Habanj. Igriška ul. 10. vam
izpravi ali popravi staro naj-
ceneje. 2434

POHISTVO
oo naročilu najceneje, vsako-
vrstni stoli, politiram opravje
vsa popravila najceneje pri
ZORMAN Breg 14 2564

KUPESEJE
ENO V
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRODAM
KUPUJEM IN PRODAJAM
rabljene cevlje in moške oble-
ke, rabljeno perilo in stare
cunje. Imam v zalogi otroške
škornje in galose. **KLAVŽER,**
Vošnjakova ul. 4. 2698

MIZARJI, POZOR!
Ugodno se proda 20 kub. m re-
zanega orehovega lesa raznih
dimenzij. — Poizve se pri »Au-
to Solman in Co.«, Mariborska
5, Celje. Tel. 241. 2701

GOSTILNA
v centru Zagreba, 30 let obsto-
ječa, z bogatim inventarjem in
večletnim dogovorom, zasigu-
ran dobiček (redka prilika),
stanovanje 2 sob v hiši, majhna
rajemmina, se zaradi družinskih
razmerij nujno proda. Potrebno
je 80 do 90.000 din. Ponudbe na
Publicitas, Zagreb, pod štev.
57540. 2700

PARKETNE ODPADKE
suha drva in premog ima po-
ceni na zalogi **VERTACNIK F.**
— Jenkova 7. 2705

KUPIM
Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 5.— din

VSakovrstno ZLATO
orijante in srebro kupuje po
najvišjih cenah A. BUŽIČ
Ljubljana, Franciškanska 49 L.

SREBRNO DRAGI KAMNE
in vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah

Jos. EBERLE
LJUBLJANA, Tyrseva 2
(paziča hotela »Stone«)

OPERNA KLET

TELEFON 42-79

toči priznano pristna dalmatinska vina po zmerni cen. Naša kuhinja nudi okusno pripravljena jedila v veliki izbiri. Dalmatinski prst, paški sir in razni mrzli prizgrički. Vsako sredo, četrtek in petek s veče pošiljke plemenitih morskkih rib
katere pripravljamo na razne načine z najboljšim namiznim oljem! — Za cenjeni obilni obisk se priporoča
M. Lozić

Tajna profesoria Morbidusa

Edmund O' Hara: 42
Z naglo kretnjto je odstrani svoje lase z lica in z ushes
Townsend je moral napeti vse sile, da je zadržal krik groze. Videl je profesorjeva ušesa. Uhliji so bili tudi skaženi, obrezani navzgor v konico. Stari profesor je imel oba uhlja kakor fox ali doge. In tedaj je Townsend spoznal, zakaj sta imeli Morbidusovi dogi neobrezana ušesa, njegov foxterier pa dolg rep.
Profesor si je zopet z lasmi zakril ušesa in nalil kave.
— Da, da, poskušalo se je tudi s silo, da bi mi oteli mojo tajno — je dejal tiho. — Toda tudi to je bilo zaman. Pol ure sem prenašal mučenje. potlej sem se pa uklonil. Moje telo ne prenaša napovov. To so ti lopovi! Močno tudi uvideli in popornez se kaj takega ni nikoli več ponovilo. Najbrž so se bali, da bi mogel pri tem izgubiti svoje za nje tako dragoceno življenje.
— Vse kaže, da gre za zelo važno tajno, — je pripomnil Townsend zamišljeno. — Drugače si ne

morem pojasniti, čemu polagajo toliko truda v to, da odkrijejo to tajno.
— Saj tudi je zelo važna, — je odgovoril Morbidus ledeno, kakor da bi hotel s tem naglasiti, kako neuprjetno mu je govoriti o tem. Njegov pogled se je ustavil na stenski uri. — Ali veste, koliko je ura?
Townsenda je seveda zanimalo vse bolj, nego čas, vendar je pa raztegnil obraz kakor da se je močno prestrašil.
— Kako? Tri je že ura! Bože moj, kako hitro je minil čas!
— Jaz moram zdaj k počitku, — je dejal Morbidus in vstal. — Ce želite, lahko prenočite pri meni. Tam-le je divan, izvolite se zadovoljiti z njim.
Townsend je takoj sprejel prijazno vabilo. Profesor mu je prinesel bližince in odejo, potlej se je pa poslovil. Prepustil je Townsenu, da si sam postelje posteljo. Toda šele čez dve uri, ko se je že daniilo, se je mogel detektiv posvetiti temu. Dobro je bil izbral čas od treh do petih jutraj. V vsej hiši ni bilo nobenega koticika, nobenega prostoračka, ki bi ga ne bil preiskal, razen profesorjeve spalnice in sobice, v kateri je bil zaprt foxterier.
Naj so vjlončili še tako vnetro in neumorno iskali važen dokument, vendar se je bil izmuznil njihovi pozornosti. Ali jih je zares zanimala samo tajna, skrita v profesorjevi glavii?
Dokument, ki ga je bil našel Townsend, je bil spravljen v zdaj v njegovi listnici.

XXIV.
Solnce se je za hip dvignilo že visoko, ko je Townsend odprl oči. Prvi hip ni mogel spoznati, kje je. Ah, da, ostal je bil pri profesorju čez noč. Marion je stala pred njim in mu očitačo gledala v oči. Kako je prišla Marion sem? Ah da, profesorju je vodila gospodinjstvo.
— Koliko je ura? — je vprašal zbegano.
— Enajst je že, — je odgovorila Marion mirno, potlej je pa pripomnila malo nagajivo: V tovarni je zaaj baš opoldanski odmor. Mislim, da ti sploh ni treba hoditi tja, grof Saj te bodo itak odslovili. To pa gre tudi pismenim potom.
Townsend sam pa ni bil trdno prepričan o tem. Vsekako je bilo zelo problematično, kaj bo Russell storil, ko izve, kje je on Townsend prebil noč.
— Kakšen pa si? — je nadaljevala Marion. — Le kako more biti človek tako strašen.
— Potrpi še malo, dekle s svojo strupenostjo. Saj nisva še poročena, — jo je opozoril detektiv smeje.
— Glej, da se oblečeš, — je dejala srdito. — Tam preko te že čaka kava in profesor z njo vred.
Med zajtrkom sta vladala mir in dobra volja. Celo profesor Morbidus je bil danes dobre volje in tako je sodeloval v živahnem pomenku med Townsendom in Marion Ob slovesu se je zdel Townsend sam sebi precejšnja ničla Morbidus je najbrž ne bil niti napol tako prijazen z njim, če bi bil le mogel slutiti, kakšen dokument ima Townsend spravljen v listnici.
Marion ga je spremlila do tovarne.
— Pravim ti, da nimam nobenega smisla hoditi v

tovarno, — je ponovila, ko sta zavila proti tovarniškemu poslopuju.
Townsend se je smehljaj.
— Bomo videli... Zdaj zdaj bo dvanajsta ura. Torej precej pozno. Zares že skrajni čas, da se javim na delo. Na svidenje, mala. — Brž ji je segel v roko in odhitel v tovarno.
Komaj je pa napravil deset korakov, se je že enkrat obrnil. Marion je stala sredi ceste in mu mahala z roko v svojo.
Kar je zasiljal ropot, pomešan z glasnimi krikii strahu. Naglo se je obrnil.
Za hip mu je zastalo srce. Po cesti je dirjal dvo-vprežen voz. Konja sta dirjala v divjem galopu in vaveti so se vlekle po tleh. V odprtem vozu je sedela neka ženska, sklepala je roke in kričala od groze.
Toda to Townsenda ni prestrašilo. Marion se je bila ustrašila, skočila je na desno, potem pa na levo — spodrsnilo ji je, da je padla. Se dvajset metrov od nje sta splašena konja.
Kar je Townsendova otrplost popustila. Nekaj tigrovskih skokov je zadostovalo da je bil na cesti. Konja sta pridirkala mimo njega... Toda ne, pravocasnno, komaj se pravocasnno je Townsend zgrabil vaveti. Začutil je mehan udarec in vrglo ga je ob tla. Metalo ga je soč in tja in njegovo telo se je vlekle po tleh, toda voz se je ustavljal. Tedaj se je Townsendu posrečilo, da je zopet skočil pokonci in malone brez zavesti od bolečin je vlekaj za vaveti. Vsa penasta in težko sopeča konja sta se končno ustavila.